

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hóra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s lap tulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Nagypéntek.

Debreczen, április 12.

Kiszzenvedett és eltemették!

Az elnémult ajkak a béketűrés apostolai. Ez istenajkak megtanítanak, hogy ne zugolódjunk s bár egymásra torlik a veszély: tüdjünk, higyjünk és szebb napokat reméljünk.

Megölték az igazságot, bánat és keserűség szállt alá a világra.

Ott állunk a sírnál és gyászolunk, de szívényben a remény éled, hogy lesz feltámadás!

Lesz feltámadás, mert a meggyilkolt igazság újból éled és győztes lesz azok felett, a kik megölték

Ne ijedezzünk a rettenés rémjeitől. Neveljük a hitet, hogy sokat szenvedett és sokat szenvedő hazánk és nemzetünk föltött is Isten hatalmas pallosa örökös, mely a mohát is őrzi, ha e mohának meg kell élnie, — míg ellenkezőleg az egész világ-mindenség meg nem tarthatja magát, ha Isten el akarja veszteni.

Lesz feltámadás! Vissza fog jönni, a mi egészséges volt. El fog oszolni, mint pára a napsugártól, a mi ma még tulzott és félszeg.

Imádkozni fogunk megint; a munkának lesz vasárnapja s a harcban lesz

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Nagypénteki ének,

A Novák Lajos temetési énektárában levő Óh mi nehéz jajszó dallamára.

Óh Golgotha véres
Sötét keresztfája:
Szívünk mit nem érez
Árnyékodban állva!?
Óh mert értünk,
Kiknek sok a vétünk,
Ott szenvedett lelki,
Nagy vezérünk.

Istennek szent fia,
Ártatlan és igaz:
Bűneinknek dija,
Óh mégis, mégis az!...
Óh rettentő:
Bűnt s vétket meggyőző
Gyötrettetik, szenved...
Óh rettentő!

Rendülj föld, óh rendülj,
Nap sötétebe öltözz!
S minket szikla terhül

szolidaritás. A czimerek szimbolizmusából megmarad a foglalkozások mély allegóriája, a jelszavakból a becsületszó; s a templom erőt nyújt a fárfinak a tette.

Lesz föltámadás. Lesznek ismét mézes-ajku költőink, lángviharban zugó lekipásztoraink, ingatagság nélküli férfi-jellemeink.

Ez a mi megfizethetetlen reményünk, ez a mi hitünk kőfalnál erősebb menedéke... (??)

A társadalom erkölce.

Debreczen, április 12.

Az emberi fölvilágosodás mai állapotában a történelem többé nem vérengző csaták, fejedelmi ünnepélyek, hatalmi versengés lélektelen, együgyű krónikája, hanem a természeti tudományok pozitív szférájába helyezkedett át.

Ezzel, a ma már egyedül jogosult módszerrel vizsgálván a mult és jelen szereplő népeinek erkölcsi evolúcióját, szimbolikus történeti igazsággént domborodik ki az a tapasztalati tény: hogy minden nemzet életrealitásának egyetlen, biztos próbája az, rendelkezik-e koronként mutatózó erkölcsi hanyatlásból való önmegváltás, erkölcsi ujjászületés természeti adományával?

Észak francziáit, a hatalmas, népes, gazdag Lengyelországot nem alkotmányi szervezetének politikai hibái tették tönkre, hanem társadalmának erkölcsi elzülése.

Bánat sujtson földhöz!
Mi vétkezünk
S Ó szenved érettünk!
Jaj, ha íteltetünk:
Hova leszünk?

Fájjon a szív, fájjon
S hulljanak a könyvek
Bus énekünk szálljon
Szálldogáljon följebb,
Fel-fel oda,
Hol irgalom hona,
Mindenható Atyánk
Szent zsámolya.

Bus énekünk szárnyán
Atyánk, hozzád szállunk!
A Golgothát járván
Roskadoz a vállunk...
Szánj meg kérünk
Ne tekintsed vétünk,
Irgalmat, kegyelmet
Óh adj nekünk!

F. Varga Lajos.

Ugyanez a végzetes erjedési folyamat mutatkozik napjainkban a nyugati latin nyelvcsalád összes népejénél. Közülök csupán a francia rendelkezik oly temérdek, inkább intellektuális tőkével, a mennyivel koronként fedezni bírja a mind ijesztőbb mérveket öltő erkölcsi deficitet.

Ellenben az ifjabb, erőteljesebb, nagy germán népek erkölcsi ellazulását úgy szólván nyomban követi a hatalmas föllendülés, morális ujjászületés.

A nagy német birodalom politikai ekzisztenciájának története még sokkal rövidebb, semhogy a most egyesült németiség benső erkölcsiségének egészségtelen elváltozásairól képet alkothassunk.

Az nyilvánvaló, hoey egyes nagy városokban, legfőként a birodalom metropolisában, Berlinben, a hol hirtelen gyűlt nagy vagyonok éreztetik bomlasztó hatásukat, jelentékeny lazulások, veszélyessé válható folytonosság hiányok mutatkoznak a régi híres német erkölcs testi-lelki valóján.

Az a nemesség sokkal féltőbb gondal őrzi nemzeti nagyságának, egységének ezt a legbecesebb zálogát, semhogy rögtön és mindég készen ne állana a jelentkező bajok, veszedelmek gyökeres s ha kell drasztikus kiirtására, orvoslására. Erre vall a legközelebbi Lex-Heinze-eset is, a miben a közerkölcs védelmének lankadatlan ébersége megnyilatkozott. Bizonyos, hogy a német nemzet a legteljesebb mértékben kész és képes az erkölcsi hanyatlás lap

Isten remeke.

Eltáradván pedig Jézus a tanításban, leüle egy öreg czédrusfa alá, hogy megpihessen annak hűvösén.

És amint ott fekvék az asszonyok palástján, hallgatá az ő tanítványainak együgyű beszélgetését.

Azok pedig azon beszélgetének, hogy mi volna a teremtés remeke?

A szívárványt mondá legszebbnek az egyik, mivelhogy pihent erővel teremté az Ur és bele foglalta az ég és föld minden színeit a drágakövet és azok között is a kárbunkulust; a másik az ég felhőit a harmadik, mivelhogy az élet harmatát hordozák és örök szépségben váltakozók, János pedig a gyermeki arcot állítja vala a teremtés remekének.

És megszólala közöttük az öreg Péter is, mondván: Semmire nem fordíthatjátok a ti szemeteket, hogy csodát nem látnátok benne. Minden remek az Urnak alkotásában.

Felelte Judás, ki Iskariótnak is mondatik:

— Ha minden remek is, amit szem e-

pangó lázából való rögtönös egészséges föllábadásra.

A jövő népe, az orosz, óriási rejtelmes ségében jelentéktelen emésztési zavar gyanánt, jóformán észrevétlenül intézi el, forrja ki a maga apró cseprő erkölcsi forradalmait.

És végezetül mi, kelet népe, magyarok, jogos önértéssel merünk hivatkozni ezeréves történetünk legdicsebb tanulságára: hogy erkölcsi erőnk épségére, a hanyatlásból való önmegváltás lehetőségére nézve egyenrangúak vagyunk a föld legnagyobb legvirágzóbb népeivel.

Igaz, hogy az erkölcsi sülyedés legközvetlenebb föltétele, a társadalmi gazdaság nálunk hiányzik s ennél fogva úgy tetszhetik, hogy a szükségből csinálunk erényt. Ám ez csak látszat s legfőleg az erkölcsi romlás lehetőségének méreteit szorítja szűkebbre.

De hiszen jól tudjuk, nekünk is meg voltak a multban s meg vannak a jelenben a magunk szomorú bizonyosságai, hogy közérkölciségünket sokfelől fenyegette, jó részt ki is kezdte a divatos bűnök, erkölcsi elfajulások hagyományos „rákja“.

A mult tanulságaiból táplálkozik az az erős hitünk, hogy a mi közérkölciségünk helyenkinti meglazulása csak beteges mellékszipótímája az egyébként erőteljes és egészséges fejlődési folyamatnak.

Hisszük, hogy az új korszak után sovárgott nemzeti közszellem az erkölcsi megifjodásban is megtalálja jogos várakozásainak kielégítését.

Ez pedig nemcsak önfentartási ösztönünk parancsa, hanem Szechenyi jogígye szerint becsületbeli kötelességünk az emberiség iránt, melynek kebelében csak annyiban van létjogunk, a mennyibe

ink befogadhatnak, van bennök különbség. Avagy nem különbé a palma mind derékségre mind gyümölcsére nézve, mint a fűszál, amelynek sem deréksége, sem gyümölcse nincsen?

Jézus pedig hallgatja vala őket félig való szenderegésben és orcája fehér vala, mint ama gyapjukendő, amelyen feküvék.

És szóla János Jézushoz fordulván:

— Tudom, hogy fáradt vagy Mester, de ime ezek nyugtalanok az ő elméjükben, mert nem tudják, hogy van-e valami, amit az Ur mindeneknek fölötte remekül alkotott?

Jézus pedig felelé:

— Van.

Szerénykedének pedig a tanítványok, hogy kitalálják az Ur remekét, amelyet legelőbbre becsül az ő munkáiban.

És szóla András, mondván:

— A csillagos magasság az.

Felelé neki Jézus:

— Ne keresd a magasságban, amit a földön is megtalálhatsz, ámbátor magasabb az a csillagoknál.

És szóla Péter:

— A hegyeket bámulom én az ő munkáiban. Avagy mi temérdekesebb és mi erősebb a hegynél, amely merő kősziklából alkotott!

Felelé neki Jézus:

— Az, amit ti kerestek, erősebb.

És szóla Jakab, az Zebedeus fia:

— A tenger erősebb a hegynél, mert o

nemzeti egyéniségünknek jobb, tisztább valóját, tehát általánosan értékes tulajdonait tudjuk és akarjuk átadni, hogy ilyen kép méltó részeseivé vájunk a folyton megismétlődő megváltásban, erkölcsi és szellemi ujjaszületésben megnyilatkozó, egyetemes, örök haladásnak.

— **Az angolok újabb veresége** Az angoloknak a legújabb veresége döntő lehet Roberts előnyomulására; Brandfort alatt közel két hét óta állandó csatározásban vannak egymással a két ellenség elővédjei. A burok háromszor megverték és visszaszorították Roberts elővédjét egészen a Modderig, maguk pedig a Karre-Sinding melletti kopjékon helyezkedtek el. Mikor Olivier tábornok hater ezer emberrel keresztül vágta magát az angol kordonon s serege egy részét Brandfortba küldte, a másik részével pedig tönkretette az angolok keleti szárnyát. Sennat protnál, a Brandfort alatt álló burok ismét megtámadták és megverték az angol elővédet. Ebben a csatában Roberts saját bevallása szerint 177 embert veszítettek az angolok. A burok azután egyre nagyobb számban előzölöttek Oránzs déli részét, körülhálózta Bloemfonteint s nagy veszedelemmel fenyegették Roberts hátában. London nagy izgatottsággal várta az újabb híreket, annál is inkább, mert azt jelentették a táviratok, hogy a burok nemsokára általános támadást intéznek Bloemfontein ellen. Kroonstadtból e közben nagy számu bur sereg érkezett Brandfortba De Wette tábornok támogatására. A burok támadták a legutóbbi csatában, avagy az angolok, nem tudni. Valószínű, hogy a burok voltak a támadók, a kik siettek visszaszorítani az angol frontot, hogy Roberts ne nyomulhasson előre. Ez Robertsnek a negyedik veresége, mert ha nem is közvetlenül őt verték meg, de a csapatok mind az ő haditerve szerint harcoltak. Ez a legutóbbi vereség lehet az oka annak, hogy Roberts a nemrég megérkezett nyolcadik hadosztályt sietve Bloemfonteinba rendelte. Eljuthat-e ez a hadosztály hozzá, kérdésem, mert a vasut mellett Roddersburgnál és Tromsburgnál

mossa, ha megárad és felzudulnak az ő hullámai. A tenger szebb is, mint a hegy és a tenger mélységét senki meg nem mérte ezen a világon.

Felelé neki Jézus:

— Az mélyebb.

És szól Bertalan, ki előbb a keresztelő János tanítványa vala, mondván:

— Semmi se szebb a virágnál és a virágok közt a lilomnál.

Felele neki Jézus:

— Az szebb.

És szóla Fülöp is:

— Feleditek-e a napot, amely az egész világot megvilágítja az ő tündöklésével és az egész földet melegeíti az ő sugaraival?

Felele neki Jézus:

— Az melegebb.

A többi pedig csak ül vala körülötte némán és egyik se meri vala az ő nyelvét megmozdítani.

És minekutána sokáig hallgattak volna, megszólala ismét János, mondván:

— Mester, azt akarod-e, hogy sötétségben maradjon a mi elménk? Mondd meg nekünk, mi hát az a remek, amit mink nem ismertünk eddig a mi mennyi atyánk alkotásaiban?

Jézus pedig fölemelvén az ő szeméit, így szólt:

— A szív.

Gárdonyi Géza.

erős bur csapatok állanak s előbb ezekkel kell megküzdenie. Roberts lord igen nagybajban lehet s Londonban nem hiába aggódnak az emberek, hogy Roberts előbb vagy utóbb kénytelen lesz Bloemfonteinból visszavonulni s beteljesedik Krüger jóslata, a ki azt mondotta, hogy a lehető legrövidebb idő alatt Bloemfonteint visszafoglalja.

Gyöngénszuró.

Április 12.

(Nagypéntek. — Reménytelenül. — Jászai. — Polémia. — Megkülömböztetés —)

Nagypéntek. A Szeretet megfeszítésének örökké gyászos napja.

Óh, hányszor feszítették már azóta keresztre a mindenható Szeretetet.

Hóhérok mindig akadnak. A Szeretetnek pedig az a hivatása, hogy mindig föltámadjon s mindig fölfeszítsék kínos keresztjára.

Mikor jő már el az az idő, amikor kivész az utolsó hóhér s a Szeretet háborítatlanul töltheti be áldáshozó küldetését?

Eljő az az idő! De addig még sok vékonyet hullajt a Szeretet.

A tövis-koronát hányan viseljük. Sokan reménytelenül arra, hogy azt a tövis-koronát a boldogság pálmakoszorúja váltsa föl!

Jászai tehát eljő Debreczebe. Ha nem is lép föl Elektriában, de a közönséget mindenesetre — elektrikalja.

Egy szerkesztőnek gyöngébb pályatársával kellett volna polemizálni.

— Ugyan hagy abba, — jegyzi meg a szerkesztőségben levők közül egy ismerőse, aki éppen a véletlenül az asztalon levő „Az én ujságom“-mal babrált. Vagy ha már felelni akarsz, ird azt, hogy.

— Az önök ujságának „Az én ujságom“-ba való soraira a mi ujságunk nem reflektál.

Általános helyeslés a jelenlevők részéről.

Influenzás az idő. — Belátogatott az influenza a... hivatalba is. Sorra látogatta a hivatalnokokat. Panaszkodtak is ezek eléget. De a panasz közt van némi különbség. Így szólott ugyanis

az irodaigazgató ur: *influenzás vagyok;*

a helyettes igazgató: *katharusom ean;*

az írnök: *náthás vagyok;*

a szolgálta: (de már ezt nem írjuk ide: Tessék kitalálni.)

(??)

Mikor halt meg Jézus?

Az ó-palesztinai történettel foglalkozók különösen tüzetes kutatás tárgyává teszik Jézus életének két fő momentumát: a születése és a halála idejét.

A mi az elsőt illeti, azt absolute lehetlenség meghatározni, még csak hozzávetőleg sem. Annyi bizonyos, hogy Jézus nem 751-ben (Róma alapítása után) született, mint az evangéliumok tartják, hanem előbb. Sabatier, a ki rendkívüli szorgalommal állította össze ebbeli kutatásait, felmegy egész 744-ig. Kepler, a világhírű csillagász a Jupiter és Saturnus konjunktúrájából (a mi az ösmertes napkeleti bősések égi tüneményét szülte) 747-re teszi Jézus születését. Renan (Les Apotres, I a tro-

duction) 748 mellett nyilatkozik; míg Stapfer 749 vagy 750 et véli az igazi évnek. Annyit a modern tudósok egyértelműleg elfogadnak, hogy Jézus idősebb volt, mint a keresztény vallás tartja s hogy a Dionysiosi naptár, mely a római 753 ik évtől kezdte számítását, téves. Jézus kétségkívül az I. év előtt már több évvel született. (Külömben Lukács evangélista III. 1., 2. és 23. verseiben már ide nyilatkozott.)

Nem lévén szándékomban most részletesebben megismertetni Jézus élete egyéb nagy eseményeinek időmeghatározását, rátérek tisztán arra a nagyfontosságú kérdésre: hogy mikor halt meg Jézus?

Mindenekelőtt nézzük: mit mondanak az evangélisták, kiknek iratai sokkal inkább képeznek történeti kufföt, mint azt sokan a laikusok közül talán gondolják. A szerencsétlenség az, hogy Jézus halálának dátumát illetőleg még maguk az Evangéliumok is egymással ellenkező adatokat nyújtanak. A három synoptikus evangélista Jézus keresztre feszítését egyformán magára a zsidó husvétra teszi, mely ünnep köztudomásúlag mindig Nisán hónap 15-én tartatik meg (e napra esvén a zsidó vallási év kezdete is). A negyedik evangélista, János, határozottan egy nappal előbbre, azaz Nisán 14-ére állapítja meg Jézus halálát. Mind a négy evangélista megegyezik abban, hogy Jézus pénteken mult ki, a föltámadás pedig harmadnapra, azaz vasárnap, mely munkanap s a hét első napja volt a zsidóknál, ment végbe. Határozott évszámot egyik Evangélista se jelöl meg. Szent János Evangélista II-ik könyvében említést tesz Jézusnak a 28-ik évben (keresztény korszámítás szerint) és IV-ik könyvében egy másik, 29 ben, Jeruzsálemben történt husvétii zárandoklásairól, melyekre következik a harmadik végzetes zárandoklás 30-ban, halálával. A pápák hivatalosan ezt a dátumot fogadták el. Ha már most astronomice visszszámítunk, hogy mely évben esett a zsidó husvét pénteki napra, azt találjuk, hogy ez úgy 30-, mint 23-ban következett. A legközelebb álló pénteki husvétek 23, illetve 40 re esnek, azaz oly időre, melyet itt tekintetbe venni nem lehet. El kell tehát fogadni Jézus halálának éveül a 30. vagy a 33-ik évet. Az első dátumnál a zsidó husvét április 7-ére, a másodikonál április 3-ára esett.

A zsidó kuffök éppen nem nyújtanak határozott adatot Jézus halálának idő meghatározására. A Talmudok ugyan sokat foglalkoznak R a b b i J e s e h u a N a t z a r i e h vel (mint Jézust nevezik), de seholy évszámot nem említenek. Mindazáltal a Babyioni Talmud (Sanhedrin 43. a. és 66. a.) János evangélistával összevágóan Nisán 14 kére mondja Jézus megfeszítését, tehát Kr. u. 30. év. április 7-ére. Josephus Flavius, ez a megbecsülhetetlen ó zsidó történész, nagy ellenmondásokba keveredik a dátumokká illetőleg. Még a nagy Heródes halálát is hol 750-re, hol 752-re, hol meg 753-ra teszi; a Quirinius szíriai legátus által elrendelt népszámlálást pedig 760-ra (tudvalevőleg Jézus Heródes halálának és a római népszámlálásnak évében született.)

A Jézus életével foglalkozó egyetlen római történetíró, Tacitus mindössze annyit mond, hogy Jézus Pontius Pilátus prokurátorsága alatt, 28—36 közt halt meg.

Összehasonlítva most már a különféle eredetű kufföket, a legnagyobb valószínűség,

mondhatnám, bizonyosság, az evangélisták adatai mellett szól. De melyik bir nagyobb történeti súlyjal: Márk, Lukács, Máté vagy János? A 30 at vagy a 33 at fogadjuk e e Krisztus halálának éveül?

A választás igen nehézé van téve az által, hogy a zsidó naptár abszolute nem biztos. A zsidók holdéveket ösmertek, s ma is még e szerint számítanak. Náluk hol 29, hol 30 nappól állott egy hónap (esonka és teljes hónap.) Miután ezen a föld forgásával meg nem egyező naptár minden évben e l k é s e t t, szükségük volt kiegyenlíteni a hibát, különben az évszakok idővel megváltoztak volna náluk. Midőn a Sanhedrin már látta, hogy a termés késik (Nisán hónapra esett náluk az aratás), egy vak papot küldött az Adár hónap utolsó napján a templom tetejére. A zsidóknál az új hold képezte a hónap kezdetét. A ki először megpillantotta naplementekor az új holdat, jelentést tartozott hozni a templomba, melynek tetejéről trombitaszóval hirdették az új hónap kezdetét. A mondott Adár utolsó napján a főpap maga ment a templom elé s felkiáltott a vak papnak: látod-e az új holdat? Az persze vissza kiáltott: nem látom! S a főpap erre dekretálta az új, a 13-ik hónapot, a V e A d á r t. Ez az esztendő a zsidóknál 29 vagy 30 nappal tehát meghosszabbodott. A V e - Adárök éveit ma utólagosan meghatározni teljes lehetlenség, a miből következik, hogy volta képpen az egész zsidó chronológia föltevésén alapul.

Egy eldöntetlen kérdés, és pedig nem a legkisebb értékű, hogy Jézus pénteken, a Husvét nagy ünnepén, vagyis Nisán 15-én, avagy mint a három evangélistával ellenkezőleg János evangélista és a Talmud állítják szintén pénteken, de Nisán 14-én azaz a Husvét nagy ünnepét megelőző napon feszített keresztre. Könyvtárak irattak össze ezen kontroversia fölött.

A legújabb kutatók azonban — egy de Sauley, egy Stapfer — határozottan Nisán 14-ike mellett foglalnak állást.

Pázmány Dénes.

N A P I H I R E K.

Debreczen, április 12.

Nagypéntek.

A költő dalának mélabus hangulait éljük át nagypénteken, a gyász napján, amidőn —

*Gyász borong a szentegyházban,
Elnémulnak a harangok,
Csak a méla orgonából
Szállanak bus, siri hangok:
„Stabat mater dolorosa . . .“*

A templomokban a *passió keserves útja* foglalkoztatja a mélyen megrendült szíveket s a hivek busongva gondolnak az Isten-emberre aki a földre szállott, hogy az emberiséget ön-életének árán megváltssa s aki értünk hordta a keresztre, amelyen érettünk kínos halált kellett hálnia. A megváltók sorsa ez s aki embertársainak él, vagy akit kétségbe üz szenvedése, az vigaszt lehet a keresztre feszített megváltó példáján, amidőn saját keresztfája alatt roskadozik. De vigasztal bennünket az tudat is, hogy aki eszméért, az emberiségér szenvedett halált, azt nem zárhatja el örökké, a sirra nehezédő kö . . .

— **Hamis husvét.** A mikor az idén április 15-dikén ünnepeljük husvétot, bizonyára kevesen törődnek azzal, hogy a csillagászok szerint a husvét rossz vasárnapra esik. A husvét megállapítása alexandriai számítás alapján tudvalevőleg úgy történik, hogy az első tavaszi holdtölte után következő vasárnap husvét. Ha a holdtölte vasárnapra esik, husvétot csak a rákövetkező vasárnap lehet megülni. Most azonban az a különös eset állott be, hogy a holdtölte éppen szombat és vasárnap között esik úgy, hogy a föld egyik félgömbjén szombaton, a másikon vasárnap lesz holdtölte. Így megtörténhetik, hogy helyes asztronómiai számítás szerint Amerikában egy héttel előbb kellene husvétnak lenni, mint Európában. Az idén bekövetkezett ez az eset. Berlinben az első tavaszi holdtölte április 15-dikén reggel 1 óra 56 perczkor van, Párisban 1 óra 11 perczkor, Rómában 1 óra 52 perczkor, Londonban 1 óra 2 perczkor, Lisszabonban 25 perczcel éjjél után, úgy hogy egész Európában az első tavaszi holdtölte április 15-ére esik. Newyorkban ellenben szombaton 6 perczcel 8 óra előtt van holdtölte. Ebből az következik, hogy egész Európában csak április 22-én kellene husvétnak lenni, Amerikában pedig már 15-én. De az egyházi kalendárium az egész világra nézve április 15-ét alapította meg.

— **Egan Ede pénze.** Munkácsról írja tudósítónk, hogy Egan Ede miniszteri biztostól néhány héttel ezelőtt ismeretlen tettesek 8000 koronát loptak el. A tetteseket most kinyomozták M o r g e n s t e r n V o l f és W e i s z Jakab személyében, a kiket a munkácsi rendőrkapitány letartóztatott. A beregszászi törvényszék központi vizsgálóbírája a vizsgálatot a királyi ügyészszel itt a helyszínén folytatja. A tetteseket vizsgálati fogságba helyezték és már át is kísérték őket a beregszászi királyi ügyészszék fogságába. Az ellopott összeg biztosítása céljából a tettesek vagyonára végrehajtást vezettek.

— **Pályázat hadapródiskolákba.** A honvédelmi minisztertől leérkeztek a cs. és kir. közöshadseregbeli hadapródiskolákban, az 1900—1901. iskolai tanévben betöltendő alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények. Pályázhatnak a középiskolák 4-i-k osztályát látogató vagy azt már elvégzett 14—16 éves ifjak. Pályázati határidő folyó év május 31-ike. — A pályázati hirdetmények a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál megtekinthetők, ahol egyéb részletes felvilágosítást is készségesen megadnak.

— **Debreczeni iparossegéd Párisban.** A debreczeni iparos ifjak önképző körének van egy alapítványa, a melynek kamatait arra fordítják, hogy külföldre küldenek ki rajta egy szorgalmas és tehetegees iparos-segédet. Most a párisi kiállításra fognak küldeni valakit. Majd pályázat útján választják ki a személyt.

— **Életem és halálom.** Kispesten tegnapelőtt öngyilkos lett dr. Hé y a Mihály orvos. Már el is temették. És most megtalálták a sok bucsulevele között a legszomorubb irását, amelyre ezt írta címül: *Életem és halálom.* Csupa vád ez az önéletrajz. Az önmagával meghasonlott lélek megátkozta a bölcsőjét, amelyben ringatták, a szülőit, akik erőnek erejével urrá nevelték, a társadalmat, amely nem segítette, végül a közvélemény fölmentő itéletéért esedezik. »És ne bonczoljanak feje Uraim!« — rimánkodik az orvosok előtt. Bevallja, hogy már fél esztendő óta foglalkozott

az öngyilkosság gondolatával, de félt a haláltól. Mikor pedig már megbarátkozott a halál gondolatával, az volt az egyedüli vágya, hogy a főváros valamelyik nyugalmas pontján temessék el. Budapestet nagyon szerette, itt nyomorogta át diákéveit. »Oldozz fel, Istenem!!! — így végződik az életleírása — kit a bölcs lángesze föl nem ér, de lelke sejt . . . Oldozzátok fel bűnöm, lelkészeim! Oldozz fel a gyávaság súlyától, közvélemény, mert mondom: Nagy erő kell arra, hogy valaki féltéknél több ideig mérlegelje, vajjon öngyilkos legyen-e? s végre is azzá lesz, inkább becsülettel, mint vánszorogjon koldusbottal, nyomorultul, kinevetve, bár bukását a sors csapásai szülték . . . Irtam Kispesztén, 1900. márczius 6-án.« Üdvösséget remélt a tulvilágon — meg is találja az üdvösséget a szegény falusi orvos.

Nagy a gyermekhalandóság.

Nagy a gyermekhalandóság Debreczenben. — Ezt a megdöbbentő valóságot mutatja az a statisztikai kivonat, amit az anyakönyvi hivatal állított össze. E statisztika szerint az évi márczius 1 től február végéig született összesen 3087 gyermek, megalta u g y a n e z i d ő a l l a t t 400 tehát az összes születetteknek majdnem 1/6 része. E halandóságnak nagy részét az oka, hogy az elhalt gyermekek, anyjuk, akik, mint a statisztika mutatja, — többnyire munkás nők, napszámos asszonyok, — egész nap gyárban, vagy más helyen dolgozván, nem fordíthatnak kellő gondot gyermekük ápolására. S ezeknek a szegény csecsemőknek osztán az a sorsuk, hogy elcsenevészeknek, elpusztulnak időnek előtte.

Vegyük még hozzá, hogy e szerencsétlen gyermek majd mind törvénytelen s akkor megértjük e nagyfoku halandóság okát.

Ez a szomorú statisztika egy, már tervezett, de még nem valósult szándékot tesz sürgőssé: a l e l e n c z h á z f ő l á l l i t á s á t. A tanács tervbe vette a lelenczház építését, de ez még nem elég. Komoly, nagyon komoly megszívlelni való ez a nagy foku gyermek halandóság. Ne tervezzünk már, hanem tegyünk. A lelenczház sem nem nyári színház, nem is új városháza, hogy 10 esztendeig tervezzük, aztán akkor abban hagyjuk a dolgot. Hány, meg hány életet menthetnénk megmutatja a budapesti Fehér Kereszt lelenczház és a többi ilyenmü intézete a fővárosnak, ahol a gyermekhalandóság a minimumra szállott alá a lelenczházak föllállítása által.

— Gyula napja. Ma, április 12, Gyula napját mutatja a kalandárium. Debreczenben szép számmal vannak a Gyulák, ugy a társas élet, mint a hivatalok vezetői között. Minden Gyulának kijutott ma az őszinte szerencsekívánatokból. R á s ó Gyula kir. tan. alispánnál sokon tisztelegtek ma délelőtt, ugy a megye hivatalnokai, mint mások is; szintugy sokan keresték föl jó kívánságaikkal K i r á l y Gyula és H a j d u Gyula tanácsnokokat, V é g h Gyula helyettes főkapitányt, S i m o n f f y Gyula ny. ezredes, — stb. — kívánván nekik »az emberi kor végső határát«.

— Protestánsok vesztesége. Egy kassai ág. ev. lelkész a Prot. Egyh. és Isk. Lap legutóbbi számában kimutatta azon veszteségeket, melyek az 1868. évi 53 t.-cz. eltörlése folytán a gyermekek vallására történt megegyezéseknél a prot. egyházat érték. Vagyis veszteség volt e czímen: 1895-ben

október 1-től 89. 1896-ban október 1-től 484. 1897-ben október 1-től 525, 1898-ban október 1-től 468. 1899-ben 511 esetben.

— Öngyilkos lelkészek. A mai kishitű világban már az Ur szolgálai is elfeledkeznek arról hogy ez életet az Isten adta s csak neki van joga azt elvenni. — Most is k é t l e l k é s z ö n g y i l k o s s á g á r ó l a d h i r t b u d a p e s t i tudósítónk távirata. Az egyik a beregvármegyei Badaló község ev. ref. lelkésze, Z á m b o r y Béla, aki szíven lötte magát. Negyvennyolc éves volt, öngyilkosságának okát nem tudják. N é s i c z k e y Antal járkovai gör. kath. lelkész pedig elhunyt felesége utáni bánatában lötte agyon magát.

— Köszönet és kérelem. A lipiki gyógyfürdő szanatóriumába kedvezményes helyre felvett vagyontalan 2 beteg gyermek gyógyítási költségeihez ujabbban a következők adományoztak. Dr. Wolaffka Nándor 8 kor. Czegléd Gyula Foreiser Salamon, Milecker Géza, Veszprémy Zoltán 2—2 korona, Pinczés Imre, Tóth Ferencz (: tanár :) Debreczeni Aladár, Barna Mihály 1—1 korona, M. Dobrai Mária 80 fillér. Hajdu Juliska 40 fill. Brüll Róza 20 fill. A midőn a kegyes adományokat nyilvánosan köszönettel nyugtatom, e két beteg gyermek ügyét a könyörületes szívek jóakaratu figyelmébe ajánlom. R o n c s i k L a l o s, tanácsnok.

— A háboru. Egyszer hajdanában a királyok bált csináltak. Olyan nagy bál volt, hogy hercegisasszonyok hordták föl a fagyaltot meg az édességet s miniszterek, nagykövetek és egyéb méltóságok keféltek fényesen a vendégek czipőit, ha elhomályosodott kissé a sok finom topánka. Éjfélleg elég szépen folyt a mulatság, hanem akkor már némely jó mulató királyoknak nem volt elég a táncz meg a bor. Uj mulatságot kóveteltek.

— Csináljunk háborut! Háborut, báhorut! . . .

— Helyes, helyes.

Az uri társaság fölment egy tribüne, ahonnan körül jó messzire el lehetett látni és megkezdődött a háboru. Körül égtek a faluk meg a városok, összeomlott egy-egy torony, egymásra rontottak a seregek, milliók és ordítottak a haldoklók.

És fenn a tribünön álmósodni kezdtek az urak meg a kisasszonykák. Némelyek azt mondták:

— Hagyjuk abba.

— Hát hagyjuk. Majd folytatjuk, ha kiadtuk magunkat egy kicsit.

És elődöngtek ki erre, ki arra. A terem sarkában pedig valami vén, kopott ember jegyeztetett egy nagy könyvbe. A könyv czimlapjára ez volt írva: t ö r t é n e l e m.

— Öngyilkos leány. Egy szép virágszál törött le tegnap. Kovács Sára 17 éves leány öngyilkossá lett. Szüleinél lakott (Péceli-u. 8. sz.), már régebben beteges és külföldben is gyenge szervezetű. Alighanem ez keserítette el annyira, hogy megunt a életet. Levelet irt, hosszút, meghatót, a melyben elbucszott anyjától, apjától, testvéreitől, leánybarátjaitól, ismerőseitől; azután készített egy csupor gyufaoldatot, megitta és — meghalt. Szülei siratják a szegény boldogtalant, s nem engedik, hogy elvigyék a közkörházba, eltemetik szépen, kiviszik a temetőbe virágoshant alá.

— Izraelita istentiszteletek. Az izr. husvét-ünnepken az istentiszteleteket a következő sorrendben és időben tartják: e hónap 13-án és 14-én este fél 7 órakor, 14 és 15-én, azaz szombaton és vasárnap d. e. 9 órakor, ugyan- napokon d. u. 5 órakor.

— Amerikai szenzáció. A New-York Herald, mely érti a módját, hogyan kell szenzációkkal kiszolgálni az izgalmakra éhes amerikaiit, az elmúlt héten egy lóvásárlási ügyről irt, amelybe ő felsége személyét is belekeverte. Persze minden alap nélkül. A szenzációs cikk a maga bizarrságában egyébként eléggé mulattató; hangzik pedig a következőképpen:

A CSÁSZÁR LOVA PÖRRE SZOLGÁLTAT OKOT.

Egy newyorki ember 16.000 dolláros ügylet után 164 dollár közvetítési díjat kap.

1600 dollárt tett ki követelése.

Az asszony nem akart fizetni, mondván, hogy FERENCZ JÓZSEF, Ausztria császára tartozik fizetni neki.

Érdekes tárgyalás volt tegnap a városi bíróság IV. osztályában. Egy lónak előadásáról volt szó, melyet nem kisebb ember vett meg, mint I. Ferencz József, Ausztria császára.

Hónapokkal ezelőtt jelezte ugyanis báró Fleischmann Bécsből, hogy ő Amerikába kérszül, mert I. Ferencz József császár megbízta őt, hogy kerítsen számára egy elsőrangú amerikai ügető telivért.

A keresésben kezére járt a bárónak egy a helyi viszonyokkal ismerős ur, névszerint mr. Charles Schurek, kinek segítségével hamar találtak is egy megfelelő lovat, névszerint „Mattie Young“ őt, egy igen sebas kanczát, dr. Mary E. Nutter (144 Lexington avenue) tulajdonában.

Hosszas alkudozás után a vételár 16.000 dollárban állapított meg, mely kifizettetvén, „Mattie Young“ elszállított új tulajdonosának.

Rövid idő mulva azonban beállított mr. Schurek Nutter asszonyhoz és 1600 dollár közvetítési díjat követelt. Nutterné asszony vonakodott megfizetni a kívánt összeget, azt mondván, hogy mr. Schurek nem az ő, de a császár ügynöke volt. Mr. Schurek erre bepörölte az asszonyt.

Ez ügyben volt tegnap a tárgyalás Fitzsimons bíró előtt. Mr. Schurek nyerte meg az ügyet, de a követelt összeg 160 dollárra lett leszállítva.

— Veszett kutya Vámos Pércsen. Mint tudósítónk jelenti, Vámos Pércsen mostanában több veszett kutya garázdálkodott. E hónap 6-án Horváth András marta meg a kutyája, 8-án pedig egy kis leánykát K á r á d i Zsófi harapott meg egy veszett eb. Mindkét beteg felvitték Budapestre, Högyes dr. Pasteur intézetébe.

— Aki sajnálja a kutyákat. Bandika meg Gyurika, meg kortársaik szoktak hadilábon állani a sintérrel, s mindent elkövetnek, hogy megmentenek egy-egy ártatlan kis jószágot. Király Mihály is sajnálta, hogy ebrudra kerüljenek az ebek s elkergette azokat ha látta, hogy veszedelem fenyegeti. De a jó tréfának rossz vége lett, mert a gypmester rendőri segítséghez folyamodott és Király Mihály a bűnügyi osztályhoz került.

— Elveszett egy tiszta fehér rövid szőrű öle, Fifi névre hallgat, vágott farku és fülü, a jobb füle hegyén fekete, a megtalálójá illő jutalomban részesül a tulajdonosánál, Csapó-utca 55. szám alatt.

— **Rövid hírek.** (Merénylet egy ügyvéd ellen) Moholon Stojity Jevkó Raffay János ügyvédre kétszer rálőtt. Az egyik golyó fején sebesítette az ügyvédet, — de a seb nem veszedelmes. — A merénylet elfogták. — (Gyilkossági kísérlet.) Ujpesten Ronner Béla gyármunkás Kucsora Veron rendőri felügyelet alatt álló leányt halálra szurkálta. — (Öngyilkosság dinamittal.) Petkó János szabolesi bányász a bányában dinamit-patronot vett szájába és azt egy szál égő gyufával meggyújtotta. A szétrobbant patron teljesen szétszagatta Petkó fejét. — (Öngyilkosság a vendéglőben.) Budapesten a Lippert-fele vendéglőben agyonlőtte magát Fodor József munkácsi posta és táviró-tiszt.

Tanügy.

— **Érettségi vizsgálatok a debreczeni főiskolában.** Az érettségi vizsgálatok az 1899/1900 ik tanév végéig a debreczeni ev. ref. főgymnáziumban a következő sorrendben lesznek:

1. május 9—11-én VIII. oszt. magánvizsgálata.
2. „ 12-én a VIII-ik oszt. vizsgálata.
3. „ 14—18-án. Írásbeli érettségi vizsgálat.
4. június 21—28 án. Szóbeli érettségi vizsgálat.

Színház.

Jászai Mari Debreczenben.

— A Debreczeni Hirlap indítványa —

A Debreczeni Hirlap vetette föl azt az eszmét, aminf emlékezhetnek olvasóink, hogy a debreczeni diákkongresszus alkalmával Jászai Marit fölkérni kellene, hogy az ifjuság által rendezendő matinéen közreműködjen. S míg egyrészt a közönség gyönyörködhetnék a nagy tragika pártalan művészetében addig az ifjuság megadhatná neki az elégtételt a ma z üldöztetés miatt, a mely az i n t e n d á n s részéről érte őt. — A diák-kongresszus vezetői magukévá tették a Debreczeni Hirlap óhaját, megkérték Jászait, hogy jöjjön le Debreczenbe s a művésznő ezt megígérte. — A matinéra, amely április 29-én lesz, Jászai lejön Debreczenbe és szavalni fog.

Kétszeresen örvendünk ennek. Egyrészt hogy Jászait Debreczenben láthatjuk, másrészt pedig örvendünk azért, hogy a Debreczeni Hirlap fölhívó szavai megvalósultak.

Törvényszék.

§ **Uj vizsgálóbíró.** Az igazságügyi miniszter Hoffmann József törvényszéki bírót a debreczeni törvényszék területére vizsgálóbíróul rendelte ki.

§ **Elitelt építész.** Még az 1898. év november hó 18 án történt, hogy a pályaudvaron épülő új postahivatalnál, egy harmad-felméter magasságu álványon dolgozó Cseresznyés Sándor kőműves leesett s harmadnapra meghalt. Az álványon karfa nem volt. E miatt került Stegmüller Árpád építész a bíróság elé amely őt ma 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Humor a törvényszéken.** Citrony Ádám János ma valamelyes váltó-dologban járt a törvényszéknél. A bíróságon ki is hallgatta Citrony Ádám Jánost.

— Mondja Citrony, aláírta maga a váltót?

- Alá én — mondja.
- Bizonyos?
- Már hogyne volna?

— Nos és kapott valamit a váltóra? Citrony Ádám gondoskodik, aztán nagy okosan mondja:

- Kaptam.
- Mit kapott — mondja!
- Hát exekucziót.

*

— No, jól van Citrony. Miután ilyen okosan megfelelt, hát azt is mondja meg, hogy hova való?

— Szalókra, követem.

— Szalókra, No. Hát aztán micsoda maga Szalokon?

— Szalókron? Hát paraszt.

— És van valamije magának?

Citrony Ádám megint gondolkodik, aztán megint nagy okosan mondja:

— Van.

— Mije van no?

— Hát két gyermekem.

TÁVIRATOK.

A király berlini utja.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) Berlinből telegrafálják: A berlini udvar és Berlin városa óriási előkészületeket tesznek, hogy Ferencz József császárt és királyt méltó pompával fogadhassák és ünnepehessék. A fejedelmi látogatás idejére a fényes ünnepek egész sorozatát vették tervbe. Udvari diszebedek, a csapatok díszszemléje, színházi díszelőadás, a trónörökös ünnepélyes felavatása gárda-ezrednek tulajdonosául. Diszebed lesz továbbá Szögyény-Marich László berlini nagykövettől, a melyen mindkét udvar részt vesz.

A királyt megérkezésekor Vilmos német császár az udvar és az egész tábornoki kar élén fogadja. Kivonul továbbá az egész helyőrség és az összes zenekarok, sorfalat képezve a bevonulási utvonalon. Azok a német ezredek, melyeknek Ferencz József király a tulajdonosuk, küldöttségeket küldenek Berlinbe. A város díszítésére is már lázasan folynak az előkészületek.

Husvétii lábmosás a Burgban.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) Bécsből jelentik: A király ma misét hallgatott a Burg-plébánia-templomban, azután pedig a Burg-czeremóniás termében 12 aggastyánon a lábmosás szertartását végezte. A szertartáson jelen voltak a főhercegek, így Ferencz Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly, továbbá Goluchovski, Kállay, Giovanelli ministerek, az udvari méltóságok, a tábornoki kar és az arisztokráciának számos tagja, köztük apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy.

A Nemzeti Színház új igazgatója.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 10 ó.) A Nemzeti Színház igazgatójává Beöthy Lászlót nevezték ki.

A háboru.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) Londonból telegrafálják: A Daily News-nak jelentik Fokvárosból 10 iki kelettel: Ma behajóztak 400 bur foglyot, a kiket Szent Ilona szigetére visznek. — A Times-nek jelentik Bloemfonteinből tegnapelőtti kelettel, hogy a Wepener mellett álló angol sereg 400 emberből áll. — Standard-nak jelentik Durbanból 10-iki kelettel: Natalból egy egész dan-

dár indult el, hogy Roberts csapataihoz csatlakozzék. Két másik ezred ma száll hajóra. Laurenzo-Marquezból jelentik: A burok fő-serege, mintegy 35000 ember, megszállotta a Limburg és Kronstadt közötti hegyláncolatot és úgy várja Roberts seregének előnyomulását.

A német császár a szultánnak.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) Konstantinápolyból jelentik: A német császár táviratilag értesítette a szultánt, hogy elküldette neki annak a kutnak a fényképét és terveztét, a melyet konstantinápolyi látogatása alkalmával Stambulban építtetni ígért. A szultán köszönő táviratot küldött a német császárnak.

Öngyilkosság a kórházban.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) Az itteni Szent István-kórházban Kovalecsik György, 32 éves szijgyártó felakasztotta magát. Azért vált meg az élettől, mert betegsége már régen a kórházban tartotta s nem bízott abban, hogy meggyógyul.

Az erdő titka.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) A Szent István kórház mögött levő kis erdőben, ahol már nem egy gyilkosság történt, — ma egy halott férfit akadtak. A halott 35—40 éves ember lehetett, kopottas munkásruhába volt öltözve és már 3—4 óra hosszat feküdt azon a helyen. — Zsebében munkakönyvet találtak, Stemmer Rezső névre kiállítva. — A halott nyakán köröskörül vékony sáv van, véraláfutással, ami arra vall, hogy a szerencsétlen vagy fölakasztotta magát, vagy megfojtották. — A hatóság a vizsgálatot megindította.

Az árviz.

Budapest, ápr. 12. (Érk. este 7 ó.) A ma délig érkezett jelentések szerint a Duna Bécs-től Pozsonyig apadóban van. Innen Orsováig ellenben folytonosan árad. A vizrajzi hivatal azt jelzi, hogy a Duna a fővárosban 13—14 e körül kilép medréből és esekélyebb magasságban dönti az alsó rakodópartokat. Ugyancsak a vizrajzi osztály jelenti azt, hogy a Morva, Vág és Nyitra apad, míg a Dráva és Száva állandó emelkedése veszedelemmel fenyegeti a folyó melletti községeket.

Prágából jelentik: Klappaiban eddigelé 41 ház dőlt be. Még más tíz házat is fenyeget az árviz. Emberéletben nem esett kár.

Csodás dolgok világköruton.

— Barnum muzeuma. —

Hamburgból telegrafálják, hogy a világ-hírű Barnum-muzeum, mely legközelebb Európa nagyobb városait, mint Páris, Londont, Berlint, Bécsét és Budapestet is felkeresi, ma oda érkezett.

Beköszöntül óriási plakátokkal lepték el Hamburg összes utcáit, melyeken eles betűkkel hirdeti a muzeum igazgatója azt a sok csodát, mely muzeumában látható lesz.

Egyik riktó figurákkal ékesítet plakát szövege a következő:

Amerika Németországba jön!

A legnagyobb nemzetközi látványosság két zászló alatt egyesülve!

Amerikai óriás!

Ötven év óta Amerika büszkesége!

Naponkint 30,000 márka költséggel járja a világot!

Hetven darab raját vasuti kocsija van, darabja 20 méter hosszú!

Négy százhetven szetnél-szetb ló és húsz igen okos elefánt!

Johanna, az egyetlen fogva levő gorilla!

Ezer férfi, asszony, óriás és törpe!

Kardnyelők, tetováltak, szakálás asszonyok!

És a kutyafejű fiu!

Kezetlen, lábatlan férfiak!

Tűzkirályok és tűzkirálynők!

A világ legnagyobb és legkisebe emberei és egy fejetlen fiu!

Minden vadállatból egy idomított pár!

Az előadásokat tizenkét pavillonban tartjuk!

A legnagyobb 12000 ember befogadására van készítve!

Minden szereplő csillaga művészetének.

Minden produkció szeszácziós!

A legritkább mutalványok, amilyeneket még soha sem produkáltak!

Eddig az előleges jelentés.

Az óriási telep husvét vasárnapján fog megnyitni és az előjelekből ítélve, egész Hamburg, már amennyire belefér, ott lesz a megnyitó előadáson.

A „csak amerikaiasan“ tartott program megtette a kívánt hatását,

És ezzel a vásári bódéknak, a melyeknek husz éves zenzácziója „Sándor ezár a halálos ágyon“, „az áldást osztogató Leó pápa“, Hamupipőke és a hét törpe“ lefújtak; új korszak következik ezekre most már: a Barnum-korszak.

Különfélék.

+ Mivel fessük a husvétit tojást. Közeli a husvét, amikor nagy kelete lesz a piros tojásoknak. Hogy mivel fessük a husvétit tojást, erre nézve következő recepteket olvassuk a Hasznos tanácsadó új számában:

Sárga. Negyven rész citromsav, tizenöt rész naftolsárga, hetvenöt rész dextrin. — Zöld. Tizenöt rész brillantzöld, huszonegy rész citromsav, hatvanöt rész dextrin. — Kék. Négy rész vízkék extra, hat B., negyven rész citromsav, hetvenhat rész dextrin. — Rubinpiros. Négy rész gyémánt fukszin, négy rész citromsav, hetvenhat rész dextrin. — Violet. Négy rész methylviolet, hat B., husz rész citromsav, hetvenhat rész dextrin. — Rózsá. Öt rész eosin A., kilencvenöt rész dextrin. — Narancsszínű. Tíz rész arany-orange, husz rész citromsav, hetvenrész dextrin. — Barna. Harmincz rész Bismarck barna (vesuvin S.), negyven rész citromsav, harmincz rész dextrin. E szerekek a droguistáknál kaphatók.

+ Mennyire hatolhat az ember a földbe? Ámbár a föld melegsége annál magasabb, mennél mélyebben hatolunk belé, úgy hogy bizonyos mélységben már a tartózkodás és még inkább a munka teljességgel lehetetlené válik, mégis újabb időben találkoztak bányamérnökök, a kik azt állítják, hogy vannak eszközök, melyek segítségével a legmélyebben fekvő érczetek is fölkuhatatják, csak érdemes legyen azokat kibányászni. Ez időben Dél-Afrikában vannak a legmélyebb bányák, t. i. a witwatersrandi arany-bányák. Csak nemrég hallottuk csodálattal, hogy némely akna 4000 láb mélységre hatol le a földbe. Ekkor azt hitték, hogy 5000 láb a végső határ, a med-

dig a föld gyomrába behatolni lehet. Az „Engiener“ című angol szaklap azonban most azt ujságolja, hogy Afrikában már a 6000 lábnyi mélységet is meghaladták. Ily mélységekbe csakis a czélra külön föltalált gépek segítségével juthatnak a bányászok, még pedig mesés gyorsasággal, mert a 2000 méternyi hosszúságú leeresztő sodronyt 1 $\frac{1}{2}$ perc alatt föl és le lehet sodorni. A transzváli bányamérnökök azonban még ezzel az eredménnyel sincsonek megelégedve. A legutóbbi bányász kongresszuson oly gépeket hoztak javaslatba, melyek segítségével 10-, sőt 12000 lábnyi mélységben is lehetségessé válik a bányászkodás. Csak a határon túl — melynek mélyébe a legmagasabb alpesi hegy is beleférne — nem hatolhat le az ember, miután itt a hőfok végkép elviselhetetlen. Jates mérnök azt állítja, hogy ily mélységben külön a czélra konstruált gépekkel kellene a bányászok lovegőszükségletéről gondoskodni, mi nem ütköznék nagy nehézségbe, miután már vannak gépek, melyekkel percenként 140,000 köbméter levegőt lehet a bányákba juttatni.

A közös jóbarát nem köti ugy egymáshoz az embereket, mint a közös ellenség.

Az ember nem válogatja meg az emlékeit.

Mi lenne a férfiakból, ha az asszonyok meg nem könyörülnek rajtuk egy-egy hazugsággal!

Kerülővel.

— Igaz-e, papa, hogy pénz beszél?

— Bizony igaz.

— Adj hát husz forintot, hadd diskuráljak vele.

Késő bánat.

Asszonyosság: Ezek a fényképek nem jók. A férjem olyan, mint egy majom.

Fényképész: Akkor tetszett volna meggondolni, amikor hozzá ment feleségül.

Illatos olaj készítése. Illatos olajat a következőképen készítünk: a virágot, melynek illatát kivonni akarjuk, kevés finomra tört sóval behintjük és az ekként elkészített virágból egy réteget tisztá agyagfazékba teszünk. Ezt az első réteget tiszta olivolajba mártott gyapotréteggel takarjuk, úgy, hogy teljesen fódje az alsó réteget. Erre ismét egy réteg jön a virágból, rája vastagon az olajos gyapot és így tovább, réteg rétegre, míg csak tele nem lesz az edény, melynek száját aztán marha hólyaggal szorosan bekötjük. Az edényt oly helyre állítjuk, hova a nap a legmelegebben odatűz. Két hét múlva felbonthatjuk, az edény ferekére leülepedett illatos olajat üvegekbe öntjük s felhasználhatjuk a sachetek illatosításához.

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G-d J-f.

Folytatás.

34.

Az első héten néhány rövid felvilágosító sort írt haza, s a levelet postára adás végett Lőrincznek adta át. Lőrincz vevé a levelet — örvendve hogy ürügyet talált Bosztonba menni, — azt a gőzhajón ezer darabokra tépve, a habokba vetette. Norina egy második, harmadik levelet írt, de a szegény levelek is ugyanazon sorsba részesültek, mint az első. Ime ilyen volt Norina paradicsomában az egyetértés — fájt szívének Thorndyke Lőrincz növekvő közönyösége minden iránt.

— Oh, ha meg fog unni engemet, ha ezen elhirtelenkedett házasságot megbánná. ha megszűnne engem tovább szeretni, mi lesz belőlem? gondolá Norina, szorongattással tördelve kezeit. — Oh istenem, engedj inkább meghalni, semhogy ez megtörténjék. Tudom, hogy nagyon mélyen alatta állok, mert mily gyönyörű hölgyek közt választhatott volna az én Lőrinczem, azonban egyik sem tudta volna őt oly nagyon szeretni mint a szegény Norina.

Norina elpalástolta félelmét. Könyeit, melyeket rokonainak hallgatása és haragja előidézett, éjjelen, a magányban ontotta ki, hogy Lőrincz ne lásza, nehogy azt sértésnek vagy szemrehányásnak tekintse. Valahányszor eltávozott hazulról, visszatértekor mindig mosolygó arcot talált; és épen oly édes mosolylyal fogadta ez arcocska, ha távollétét kissé hosszabba nyújtotta, mint rendesen. És ő igen gyakran távozott hazulról, és igen gyakran sokáig kint maradt.

Lőrincz! kiáltott Norina tiszta hangja, — te mindenhez értesz. Jer, és mond meg, minő növény ez, melyet itt egy sziklahasadékban találtam?

Egy kék virággal telt szálát tartott feléje. Lőrincz szenvedő tekintettel nézett arra.

— Megengedem hogy értek mindenhez, de ezt nem tudom. Ha a vén Gilberthez mentél volna nőül, a tudomány utáni vágyadattól talán csilapithatta volna. Mert ő elkezdve a népek törvényein, le egészen a legkisebb fűszálig, mindent ösmer, minden a kis ujjában van. Oh kedves Norry, mily hosszú volt e mai nap!

Lőrincz a porba ereszkedett le, Norina lábai mellé, kalapját mélyen szemére huzva hosszan, hangosan ásított. Norina boldogságtól ragyogó arca elkomorul, sötét ingerlő szemei aggódva tekintenek le reá.

— Te szomorú vagy kedvesem, szólt gyöngéden, de szelid hangjában észrevehető volt a gyöngé remegés. — Nekem a nap mindig rövidnek tetszik, azt kiszem, ez onnan van, mert nagyon boldog vagyok.

— Te hát boldog vagy Norry, nemde? Csaknem oly boldog, minő otthon valál — csaknem oly boldog, mintha Gilbert Richard díszes társaságában volnál, a helyett hogy e gaz, tékozló Thorndykéhez nőül mentél?

Norina kereszte tevé kezét, a mint már szokta, midőn meg van indulva.

— Oly boldog! mondá halkán; oly tökéletesen, végtelenül boldog. Gondoltam-e én valaha arra, hogy más férfiuhoz megyek nőül, mint csupán te hozzád Lőrincz — hozzád, kit kezdettől fogva oly nagyon szeretek.

— És — itt kissé Norina iránti kimélethől megállapodott — és nagyon boldogtalanná tenne az téged Norry, ha valaha kényszerítve lennénk arra, hogy egymástól elváljunk?

— Elválni! föluggott, elhalványodott és nagyra kinyílt szemekkel tekintett Lőrinczre — Lőrincz, miért kérdezed ezt tőlem? Hogy boldogtalan lennék-e? Halálotat okozná.

Lőrincz mosolygott kissé, de azért kikerülte a tekintetet, melyet Norina megijedt szemei reá löveltek.

— Halálotat! Te nem vagy azok közül való, kik könnyen meghalnak. Ne mutass oly halvány megrémült arcot, gyermekem Csak szélbeeresztett szó volt — legalább semmi komolyat nem gondoltam vele. A dolog csupán annyiból áll, hogy már csaknem egy hónapja hogy itt vagyunk, s ideje már, hogy tisztelt Darcy nagybátyámat meglátogassam. Legközelebb néhány kényes kérdést intézett hozzám — hol vagyok, mit mivelék — hogy miért nem lakom a főszállásban, mely alatt new-yorki házat érti? Norry itt nincs segítség; tennem kell egy látogatást New-Yorkban.

Norina hirtelen leül, szívéhez szorítja kezét, mely oly feké mint a ruha, mely rajta van.

— Természetesen, nem kell sokáig oda maradnom, folytatá mr. Thorndyke kalapját még mindig szemére huzva — de mennem

mindenesetre kell, itt nincs kitérés. És azután, ha éppen kedvező alkalom kínálkozik egész bizalmasan fogom vele közölni viszonyainkat. Azon gondolatot, hogy téged elhagyjalak, szivemből gyűlölöm, de mégis, mint már mondtam, tökéletesen tőle függök. Tárcaimba fogyatkozás állott be, azt tehát meg kell tölteni. A tiszta szerelmet lehet ugyan tőkének nevezni, de abból el nem élhetünk. Szerelem ide, szerelem oda, de a gyomor mindig követeli a maga jogát. Te a két Waddle nővérrel itt fogsz maradni, női munkával foglalkozol, regényeket olvassz, sétálsz, és így fog az idő észrevétlenül tölteni. Hallod a mit beszélek, Norina?

— Meddig leszel oda? kérdé remegő hangon.

— Nos, talán két vagy három hétig. Különböző elintézendő dolgaim lesznek, és ilyesfélék. Azonban mielőtt csak lehetséges lesz, vissza fogok térni — efelől légy meggyőződve.

Norina nem szól szemmit, csak mereven néz maga elé.

— Jer Norina, kiálta türelmetlenül Lőrincz. — Ne légy gyermek! ha csakugyan úgy szeretsz, a mint mondád.

Folyt. köv.

Szerkesztői posta.

B. G. (H.-Nánás) A három partner által skartolt kártyák mindenkor a partnereket illetik, tekintet nélkül arra, hogy a felvevő együtt játszik-e avagy segítséggel, természetesen azonban, hogy a felvevő által skartolt kártyák mindenkor a felvevőt illetik, és pedig azon okból, mert a négyes tarokknál minden játszmannál két ellenfél szerepel és pedig az egyik ellenfél a felvevő, a másik fél az ellenfelek legyenek, azok beiktatás esetében — akár hárman is, de minden esetben a felvevő által skartolt kártyák a felvevő pártá, a többi partnerek által skartolt kártyák pedig ezeket illeti meg.

Ifj. Sz. J. (Debreczen.) Köszöljük.

J. Z. (Sámson.) Levél meg.

M. Gy. (Helyben) Versekket bőven el vagyunk látva. Nem mondjuk éppen, hogy rosszak, de a mi igényünknek még nem felelnek meg. Reméljük, hogy onnan jobbat is kaphatunk.

A beocsini cement gyárak

(elismert legjobb portland és román cement) és a kőbányai téglagyár (sárga és piros disztégla) egyedüli Debreczeni képviselője Stegmüller Árpád építész Kölcsey u. 3. (előbb kis Szappanos u.) Eladás nagyban és kicsiben. Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Telefon 255.

Országos vásár Margittán.

Tudatom a t. érdeklődőkkel, hogy Margittán (Biharvármegye) közelebb lesz az országos vásár, még pedig f. hó 25, 26-án

barom vásár:

f. hó 27-ikén

kirakó vásár.

Margitta, 1900. április 8.

Vasarbérlő.

Fenyőháza (Liptó megye)

Állami nyaralótelep, éghajlati gyógyhely, vizgyógyintézet.

A tátra hegység fenyvesei közt védett helyen, üdítő, pormentes völgyben fekszik Fenyőháza, a Nagy-Fátra gyöngye.

Idény: május 1-től október végéig, a szállodák egész éven nyitva állanak.

Szállás: 4 szálloda és 20 nyaralóban 210 modern és kényelmes szobával. **Árak:** Julius—augusztusban naponként 1 frt től 2 frt 50 kr-ig. Elő- és utóidényben 25 % -kal olcsóbb. Minden épület hegyi forrás-vízvezetékekkel van ellátva.

Élelmezés: étlap vagy megegyezés szerint. Egész penzió lakással július és augusztust kivéve személyenként napi 2 frt.

Szórakozásra: kiterjedt 80 Klm. kocsizó, séta és erdei utak, gyógyterem, kávéház, 2 lavontennis, díszes tekepálya szolgálnak.

Fürdők: vizgyógyintézet, meleg fürdők, uszoda.

— Vasút, Posta, távirat helyben. —

Megkeresésekre szívesen válaszol

Jahn Nándor
bérlő.

Meglepő!

Meglepő!

Tavaszi ujdonságok

Kabátok,
Gallérok,
Esőköpenyek,

Gyermekruhák,
Blouzok és,
Női kalapok

óriási választékban megérkeztek.

RÓZSA LAJOS

női divatterme
DEBRECZEN, Kistemplom bazár.

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP“ április—juniusi új évfolyamának alkalmából ismételten felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, először is a lapunk keretében beállott nevezetes változást jelentjük be.

A „DEBRECZENI HIRLAP“ már e hó 27-től kezdve korán reggel jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, **legnagyobb és egyúttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.**

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven el leszünk látva. Most folyó regényünk mellett még egy érdekfeszítő regényt közlünk. Azon leszünk, hogy a

„**DEBRECZENI HIRLAP**“

legyen, a mint eddig is volt:

A jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny a politikában, a város és közönségének érdekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

A „DEBRECZENI HIRLAP“

ára számonként **2 kr.** (4 fillér)

== **Előfizetési ára:** ==

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	6 frt.	Egész évre	10 frt.
Fél évre	3 frt.	Fél évre	5 frt.
Negyed évre	1 frt. 50. kr.	Negyed évre	2 frt. 50. kr.
Egy óra	50. kr.	Egy óra	1 frt.

Előfizetők a lapot ápril. 1-ig ingyen kapják.

Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Piacz-utca 79. szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. Előfizetést gyűjtőknek 10 előfizető után egy érdekfeszítő regénnyel szolgálunk.

Ajánljuk a X. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába. Debreczen 1900. márczius hó.

A „**DEBRECZENI HIRLAP**“

szerkesztősége és kiadó-hivatala.